

ACHTERGROND

tekst Claire Coumans

Carrière-boost voor vrouwen

'MBA' achter je naam is een garantie voor een snelle carrière en biedt grote kansen voor vrouwen die naar de top willen. **Toch blijven vrouwelijke MBA-studenten in de minderheid. Business schools willen daar nu verandering in brengen.**

Zo, nu gaan we die MBA eens even mooi verzilveren,' zeiden haar mannelijke studiegenoten zelfverzekerd tegen elkaar na hun afstuderen. Zelf was **Inge Oosterhuis** (41), alumna van de prestigieuze TiasNimbas Business School, daar sceptischer over. Ten onrechte: 'Ik kreeg er meer credits door.' Dat merkte ze toen ze sneller carrière maakte dan al haar collega's zonder MBA. Haar succesverhaal – ze is inmiddels managing director bij Accenture, een van de groten in de consultancysector – laat zien hoe je carrière een vlucht kan nemen na een MBA-opleiding. De tweejarige managementopleiding – in Nederland vaak gevolgd in combinatie met een baan – doet het goed op je cv én levert op de lange termijn hogere posities en meer loon op. Internationaal gezien vindt 95 procent van de MBA-afgestudeerden direct een baan, twee op de drie stages resulteren in een aanstelling. Mensen met een MBA in Noord-Europa en de Verenigde Staten verdienen na hun afstuderen al gauw 75.000 euro per jaar. De investering (tussen de 8.000 en 50.000 euro per jaar) wordt dus snel terug verdiend.

Een MBA is vooral populair onder mannen. Een rondgang langs de MBA-opleidingen in Nederland wijst uit dat gemiddeld 30 tot 40 procent van de

studenten vrouw is. Bij alle MBA's zijn vrouwen dus in de minderheid en dat is jammer: het kweken van vrouwelijk talent voor de top begint immers mede op de business schools. Uit de onlangs verschenen Dutch Female Board Index, een lijst van vrouwen in topfuncties, blijkt weliswaar dat het aantal vrouwelijke commissarissen bij beursgenoteerde bedrijven is toegenomen van 13,7 tot 18 procent, maar het aandeel van vrouwen in de raden van bestuur blijft laag, zo rond de 5 procent. Nu is het niet zo dat elke vrouw met een MBA die hoogste regionen haalt, maar het helpt wél op weg naar de top.

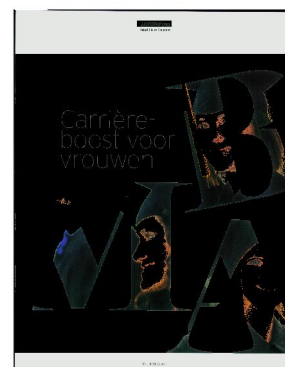
Saskia van de Schoot (40), net afgestudeerd aan Business School Nederland (BSN), merkt ook dat vrouwen minder *eager* zijn om de managementopleiding te volgen. 'Mannen vinden het gaaf, zo'n MBA op hun cv, en denken meteen aan het grote geld. Vrouwen zijn minder gemotiveerd door het geld en laten zich tegenhouden door alle tijd die je eraan kwijt bent.' Natuurlijk is er het potentieel hogere inkomen, maar door een MBA ontwikkel je vooral ook vaardigheden die je verder helpen. Van de Schoot: 'Tijdens mijn opleiding kweekte ik zelfvertrouwen doordat ik vertrouwd raakte met het financiële jargon. Daardoor sta ik nu mijn mannetje, zelfs als er termen genoemd worden die ik niet dagelijks tegenkom.'

Ook bij Van de Schoot gaf de managementopleiding een *carrièreboost*. Ze was senior manager bij energiebedrijf E.On toen ze de MBA volgde. Ze solliciteerde op de baan van adjunct-directeur bij een incassobedrijf en moest tijdens die sollicitatieprocedure een volledige analyse van het strategische jaarplan maken. 'Ik ben ervan overtuigd dat ik dat zonder mijn MBA nooit had gekund.' Ze kreeg de baan. Een MBA volgen, is ook de uitgelezen

kans om een netwerk op te bouwen. ▶

Floor Rink, hoofddocent aan de Rijksuniversiteit Groningen, is gespecialiseerd in de integratie van minderheden in organisaties. Zij benadrukt het belang van de juiste mensen kennen. 'Veel vrouwen blijven halverwege de organisatie "steken": ze worden wel afdelingsleider, maar geen partner of CEO. De procedures die spelen bij het krijgen van een hoge functie zijn heel ondoorzichtig. Vaak hangt een promotie vooral af van een goed netwerk.' En daar schort het nou juist bij veel vrouwen aan. Rink: 'Tijdens een MBA ontmoeten toekomstige leiders – man én vrouw – elkaar al vroeg in de collegezalen, in een nog niet al te formele setting. Daardoor maken vrouwen sneller deel uit van die netwerken en komen ze terecht in de groepjes waar het allemaal gebeurt.'

Maar dan moeten ze zich natuurlijk wel eerst bij zo'n managementopleiding aanmelden. Waarom blijven vrouwen achter? Aan de vooropleiding kan het niet liggen: van de hbo-afgestudeerden is volgens het CBS 56 procent vrouw en van de universitair afgestudeerden 53 procent. In september schreef *The New York Times* over de machocultuur bij de gerenommeerde Harvard Business School. Mannen die al in de financiële wereld werkten, voerden er de boven-

toon bij klassikale discussies, terwijl vrouwen en jongere studenten zich stil hielden. De aanwezige vrouwen werden openlijk beoordeeld en ingedeeld in de categorieën: dit is een vrouw om te vermoorden, het bed mee te delen of mee te trouwen. Dat laatste was nogal een ding: een van de studentes, een consultant bij McKinsey & Company, merkte dat veel jonge vrouwen vooral bezig waren een geschikte partner te strikken, omdat 'dit de laatste kans was om tussen *cream of the crop*-types te verkeren'.

De faculteit greep vorig jaar fors in: er kwamen discussiegroepen over sekse-discriminatie, vrouwen leerden zelfs hoe ze krachtig hun hand moeten opsteken (nogal kinderachtig, vonden

velen) en de manier waarop vrouwen worden beoordeeld op hun participatie in de les, werd onder de loep genomen.

Nu gaat het er bij de Nederlandse MBA's gelukkig niet zo aan toe. Hier speelt vooral de druk van de extra uren die een opleiding met zich meebrengt. De Nederlandse business schools springen daar nu op in. Business School Nederland zet bijvoorbeeld in op flexibele studievormen; de opleiding kan nu in vier jaar deeltijd worden gedaan, in plaats van in twee jaar. Eigenaar Dick Gerdzen: 'Wij begrijpen dat vrouwen een zware opleiding moeten combineren met hun andere bezigheden, zoals een baan of een gezin.' De Rotterdam School of Management houdt ook rekening met de drukke levens van studenten en publiceert de roosters zo vroeg mogelijk. Bij Nyenrode kunnen MBA'ers zelfs met hun gezin op de campus komen wonen.

Ex-MBA'er Saskia van de Schoot begrijpt de nadruk op flexibiliteit: een MBA zet je privéleven behoorlijk onder druk. 'Ze waarschuwen bij de start van de opleiding om geen gekke dingen te doen, zoals verhuizen, zwanger raken, een nieuwe baan aannemen. Ik heb alles gedaan wat niet mocht: ik kreeg twee kindjes, verhuisde en wisselde van baan. Dat was pittig, want ik moest opeens wel heel veel borden in de lucht houden.'

De MBA-programma's worden niet alleen flexibeler, maar ook interessanter voor vrouwen. Zo start Webster University in Leiden volgend jaar met het nieuwe programma 'Women and Leadership'. Naast de reguliere MBA-cursussen ligt de focus op vrouwelijk leiderschap: hoe kunnen vrouwen zich sterker profileren en hoe ga je als man om met een vrouwelijke supervisor? Verder kende de Maastricht School of Management al een *summer school* over 'Women Entrepreneurship in Developing Countries' en startte de Rotterdam School of Management een platform voor ambitieuze zakenvrouwen, 'Women Empowering Women'.

In Frankrijk heeft het prestigieuze INSEAD (waar zo'n beetje elke Franse minister aan heeft gestudeerd) sinds kort speciale beurzen voor vrouwen. In 2005 was nog maar 17 procent van de INSEAD-studenten vrouw, inmiddels is dat toegenomen tot 33 procent. Nog te weinig: 'we werken toe naar 50 procent,' staat er te lezen op de website, juist ook omdat de MBA gendergelijkheid in de top van het bedrijfsleven wil stimuleren. Elk jaar zijn er voor tweehonderd studenten beurzen beschikbaar, waarvan een deel dus alleen is gereserveerd voor vrouwen.

In Nederland komen er nu ook speciale MBA-beurzen voor vrouwen: via *Opzij* gaat BSN vijf MBA's weggeven (zie pagina 71). 'Het is meer dan positieve discriminatie,' zegt eigenaar Dick Gerdzen. 'Om de samenleving vooruit te helpen, is een gezonde economie nodig, met gelijkheid aan de top.'

Voor Van de Schoot bestonden alle nieuwe voorzieningen nog niet. Toch zou ze iedere ambitieuze vrouw een MBA aanbevelen: 'De MBA heeft veel deuren voor me geopend.' Dat kan Oosterhuis alleen maar beamen: 'Als er "MBA" achter je naam staat, heeft dat een heel goede uitstraling.' ●

>> Met dank aan management-consultant en schrijver Jeroen Busscher.

De blije eikel-methode, Uitgeverij Business Contact, € 17,50

'Mannen vinden het gaaf, zo'n MBA op hun cv, en denken meteen aan het grote geld'

'Ze waarschuwen geen gekke dingen eraan te doen: niet verhuizen, zwanger raken of een nieuwe baan aannemen'

